

Въ селска кука ли надникне или покрай сарафски палати намине, кждѣто ревността е турила подъ ключъ младъ животъ; на сѣдѣнка ли посѣдне съ селски ергени думи за тегло народно да продума и на моминска хубость да се полюбува, или на общественъ мегданъ се поспрѣ, надъ суета людска да се надсмѣе — и тукъ и тамъ, поетътъ на България подпалялъ сърдцата, каралъ младитѣ луди да лудѣятъ, ревнивитѣ — домъ да разтурятъ.

Луда полудѣла и двадесетъ-двѣ годишната Венета, когато се мѣрналъ за пръвъ пжтъ въ училището Калоферския левентъ . . .

Започнала да щѣка тя изъ училищниятъ дворъ, двѣ черни очи захванали да заничатъ по юнакъ-момъкъ. Младостъ! и тя има своитѣ закони, и своитѣ права; и тя има своето дѣтство и своята старость. Затворете я въ кафезъ, тя ще увѣхне безъ врѣме и ще се прѣвърне въ клѣтва. Младостъта е като пѣпка на гюлтрендафилъ: подъ ясни слънчеви лжчи, на откритъ въздухъ, тя е свѣтла, тя е велелѣпна и красива, като майско утро и като небесна искра; въ душната стая на тирантъ — мжжъ тя оглупява, както цѣлата обстановка, която е кржжи.

На двадесетъ-втората си година, сѣнката, която смутила трети пжтъ сърдцето на поета, прѣдставлявала нѣщо подобно. Едно расо, което криело двѣ лица съ двѣ сѣвѣсти, билъ нейниятъ тиранинъ. Отецъ Панаретъ, като неинъ сродникъ, взелъ подъ опека младата вдовица, на която конфискувалъ всички лични права — даже правото да се любува на красотата природна.

Но стжпянето на поета въ Букурешката капела, както на други мѣста, и тука, означаваше близка буря, близки крамоли, неминуеми скандали.

На тѣхъ плюлъ поета, както плюлъ върху тартюфската сѣвѣсть на попа.